

Handläggare
Franzen Jan
Axelsson Anna

Datum
2018-08-22

Diarienummer
KSN-2018-1256

Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se
Ert dnr: M2017/01115/Nm

Yttrande över betänkandet **Ekologisk kompensation** (SOU 2017:34)

Uppsala kommun lämnar följande yttrande över betänkandet Ekologisk kompensation – åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster, samtidigt som behovet av markexploatering tillgodoses (SOU 2017:34).

Utredningen inleder med att det rör sig om kompensation i större exploateringar i värdefulla mark- och vattenområden. Det är bra att fokusera på de större projekten och de mest värdefulla områdena. En avgränsning om storlek på projekt och värdet på naturen kommer att bli viktig för att skapa en tydlig och förutsägbar samhällsbyggnadsprocess.

Utredningens inriktning överensstämmer med Uppsala kommuns ambitioner att arbeta med ekologisk kompensation i översikts- och detaljplaneringen. Kommunala riktlinjer och planeringsinstrument för ekologisk kompensation i stadsbyggnadsprocessen håller på att tas fram. De ändringar som föreslås i plan- och bygglagen och miljöbalken ger kommunen stöd för att utarbeta mer effektiva och konkreta riktlinjer. Lagändringarna gör att kommunen kan planera för kompensationsområden och potentiella kompensationsområden, grön infrastruktur och s.k. habitat banking.

Uppsala kommun välkomnar ett förtydligande om att ekologiskt funktionella landskap ska främjas, då det skulle ha stor betydelse för en ekologiskt hållbar utveckling och för att motverka förluster av ekosystemtjänster. Uppsala kommun ser vidare positivt på förslaget om kompensationspooler, och är också intresserad av att delta i en försöksverksamhet.

Uppsala kommun bedömer att möjligheten för kommunen att ställa krav på kompensationsåtgärder i eller utanför planområden kan leda till att ekologisk kompensation ökar i såväl samhällsbyggnadsprocesser som tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Detta kommer att ställa ökade krav på att det finns kvalitetssäkrat regionalt och kommunalt planeringsunderlag samt ekologisk kompetens i handläggningen av detaljplaner och bygglov.

Ekologisk kompensation bör i första hand behandla markarealer men kompensation kan även ske genom specifika lösningar i detaljplaner. Översiktsplanen fångar in de stora planeringsprojekten, men det kan vara lång tid till genomförande. I detaljplaneskedet är planområdet mycket avgränsat, och kompensationen kan behöva göras långt från området. Ansvar för såväl genomförande som drift av genomförda kompensationer behöver klargöras. Försök med kompensationspooler bedöms därför viktigt för att utreda genomförbarhet. I vilket planeringsskede som planering och beredskap för kompensationen ska ske behöver också prövas.

Uppsala kommun välkomnar en lagstadgad skadelindringshierarki. Kommunen tillstyrker också förslaget om att planerade kompensationsåtgärder ska redovisas i miljökonsekvensbeskrivningsprocessen, och att det sker tidigt eftersom det ger bättre förutsättningar att åtgärderna blir effektiva och adekvata för att väga upp mot den skada som ska kompenseras. Uppsala kommun anser emellertid att en kompensationsåtgärd inte behöver utformas för att motsvara den biotop som kompensationen avser eftersom planområdet i detaljplaner är begränsat och ekologiska kompensationsåtgärder därför sällan kan ske inom planområdet. Åtgärder som ändå genomförs inom detaljplaner, exempelvis i form av grönytefaktor, fungerar främst som skadelindring. En ekologisk kompensation utan nettoförlust blir möjlig först när kompensationsområden ingår i större sammanhang, oftast utanför detaljplanen eller i s.k. habitat banking.

Utredningen har även som mål att inte förlänga exploateringsprocessen och öka kostnaderna, utan underlätta genomförandet. När det gäller påverkan på byggprocessen anser Uppsala kommun att de ekonomiska konsekvenserna av utredningens förslag inte är tillräckligt belysta, särskilt när det gäller kostnaderna för kommunerna. Uppsala kommun ser en risk för att de stora kostnaderna kommer hamna hos det offentliga.

Det är svårt att bedöma vad som är en rimlig ekologisk kompensation. Inte sällan anser exploatörer att kommunens förslag till kompensation är för kostsamma, samtidigt som kommunen bedömer att förslagen inte tillräckligt kompenserar för de värden som går förlorade. Det finns behov av ökad förståelse och mer likvärdighet i bedömningarna. Särskilt viktigt är att de åtgärder som används bygger på evidensbaserad grund. Uppsala kommun är därför positiv till att Naturvårdsverket och Boverket föreslås få i uppdrag att tillsammans med andra myndigheter ta fram vägledningar för att öka kunskapen om användandet av ekologisk kompensation.

Avslutningsvis saknar kommunen ett tydligare socialt perspektiv i betänkandet, då detta ingick i utredarens uppdrag. Kommunen vill också betona att det även fortsättningsvis måste vara möjligt att göra avvägningar mellan olika värden, exempelvis för att möta behovet av bostäder och infrastruktur.

Kommunstyrelsen

Ordförande

Sekreterare

Marlene Burwick

Ingela Persson